

H4A ק KOF JA ר RESH (kirjaimet)

(päivitelty 23.3.2024)

H4 HEPREA KIELIOPPI <https://gen.fi/h4.html>

H4A KIRJAIMET <https://gen.fi/h4a.html>

H4A ק kof ja ר resh (kirjaimet)

<https://gen.fi/h4a-19-kof.html>

SISÄLLYSLUETTELO

0. Dokumentteja
1. ק Kof
2. ר Resh
3. Segolaatteja
4. Tervehdyksiä
5. Maat, kielet, kaupungit ja parilliset ruumiinjäsenet ovat feminiinejä
6. Kamats o-vokaalin merkinä
7. Sanakokeen sanat (20)

0. DOKUMENTTEJA

H Heprea, sivukartta

<https://gen.fi/h-sivukartta.html>

Academy of the Hebrew Language (Heprean kieliakatemia) (AHL)

<https://hebrew-academy.org.il/>

Klein, Ernest: A Comprehensive Etymological Dictionary
of the Hebrew Language. Macmillan 1987 (Klein)

https://www.sefaria.org/Klein_Dictionary?lang=bi

Liljeqvist, Matti: Vanhan testamentin hepream ja aramean sanakirja.
Finn Lectura 2010 (MLH)

Mesila-sivusto (TV7)

<https://www.tv7.fi/mesila/>

Milon Even-Shoshan. Vol. 1–6. Hamilon Hechadash 2003 (EShM)

1. ק KOF

- gematrinen lukuarvo 100, paikkalukuarvo 19

קו"ף קו"ף

mask. PBH kof-kirjain "apina, neulansilmä"

> kreik. Q koppa > lat. Q

- kof {kuf} on alun perin ääntynyt emfaattisena eli painollisena suun takaosassa ääntyvänä tummana k-äänteenä [k̠]
- ääntyy nykyisin tavallisena k-konsonanttina = kaf

(7)

קָפָה

kafe mask. (ainesana, ei mon.) FW kahvi

בַּקְבוּק

bakbuk mask. (3x) pullo

בַּקְבוּקִים

bakbukim mon.

קֵיצִיץ

kaits mask. (diftongisegol.) (20x) kesä

קֵיצִים \ קֵיצִים

keitsim / [k̠ˤjatsim] {kiatsim} mon.

מָקוֹם

makom mask. (maakool-nom.) (401x) paikka "ylösnousemus"

H9 קוּם kum (629x) nousta pystyyn, toteutua, onnistua, kestää (verbitaul.)
<https://gen.fi/h9-qwm.html>

(8)

קוֹנָה

kone pa. partis./prees. yks. mask. ostava, itselleen hankkiva (mies)
 "ani, ata, hu"

קוֹנָה

kona pa. partis./prees. yks. fem. ostava (nainen)
 "ani, at, hi"

קוֹנִים

konim pa. partis./prees. mon. mask. ostavat (miehet)
 "anachnu, atem, hem"

קוֹנוֹת

konot pa. partis./prees. mon. fem. ostavat (naiset)
 "anachnu, aten, hen"

קָיִן

Kain henk. mask. (18x) "synnetytty, saatu"

H9 קָנָה kana (84x) ostaa, hankkia omakseen, synnyttää, saada aikaan (verbitaul.)

<https://gen.fi/h9-qnh.html>

> geeni, geneettinen, gynekologia

יִצְחָק

[Jitschak] {Itschak} henk. mask. (112x) Iisak "hän (mask.) nauraa"

יַעֲקֹב

Ja'akov henk. mask. Jaakob

- 1. hän pitää kiinni kantapäätä
- 2. hän seuraa kannoilla
- 3. hän kääntää kantapäätänsä toista vastaan eli pettää

עַקֵּב

akev mask.! kantapää

2. ר RESH

- gematrinen lukuarvo 200, paikkalukuarvo 20

רִי"ש רִי"ש

fem. PBH resh-kirjain "pää, alku, ensimmäinen, esikoinen"

ר resh ד dalet

rosh mask. (612x) pää, alku, johtaja

ראש

rashim mon. (Sim lev!)

ראשים

reshit fem. (51x) alku, ensimmäinen, esikoinen

ראשית

Bereshit teosn. mask. 1. Moos. "alussa",
"ihmiseksi syntyvän esikoisen kautta"

בראשית

rishon num. mask. (*roshon dissimilaatio) (182x) ensimmäinen

ראשון

(11)

ru^ach [mask. &] fem. Henki, henki, tuuli

רוח

davar mask. [sana] asia "yhteen liitettävä" > suom. "tavara"

דבר

דְּבָרִים

d^evarim mon. sanat [asiat]

H2 דָּבָר davar (1137/) liittää erillään olevat yhteen (juuri)

<https://gen.fi/h2-dbr.html>

מִלָּה

mila fem. sana "merkki"

מִלִּים

milim mon. (Sim lev!)

מִלּוֹן

milon mask. NH (EBJ 1858–1922) sanakirja

מִלּוֹנִים

milonim mon.

אַרְיֵה

arje

• 1. mask. (45x) leijona

- 2. henk. mask. (1x, 2Kun15_25) Arje אַרְיֵה NH Arie

אַרְיֵה

ari

- 1. mask. (35x) leijona < אַרְיֵה arje
- 2. henk. mask. MH Ari

אַרְיֵאל

ariel

- 1. mask. Jumalan liesi, Jerusalemin temppelin polttouhrialttari (Hes43_15, Hes43_16)
- 2. henk. mask. (2x) Ariel "Jumalan leijona"

3. SEGOLAATTEJA

- useimpien segolaattien monikon kaava

סְסָסִים

(8)

סְדָר

séder mask. (i-segol.) (1x, Job10_22) järjestys

סְדָרִים

s^edarim mon.

סְדוּר

sidur mask. synagogan jumalanpalvelusjärjestys, rukouskirja

בֹּקֵר בּוֹקֵר

bóker mask. (á-segol.) aamu, huomen,
"huolenpito; yksityiskohtien tarkka erottaminen"

בְּקָרִים

b^ekarim mon.

בֹּקֵר טוֹב!

Bóker tov! Hyvää huomenta!

עֵרֵב

érev mask. (a-segol.) ilta "(valon ja pimeyden) sekoittuminen"

עַרְבִים

aravim mon.

(8)

סֵפֶר

séfer mask. (i-segol.) kirja "se, mihin on lueteltu"

סְפָרִים

s^efarim mon.

סִפְרָה

sifra fem.

[• 1. BH kirja = סֵפֶר sefer]

• 2. NH (EBJ) luku, numero = מִסְפָּר mispar

> ruots. en siffra (< ransk., arab., hepr.) "luku, numero"

H9 סַפַּר safar (107x) luetella, laskea, merkitä luetteloon, kertoa (verbitaul.)

<https://gen.fi/h9-spr.html>

דֶּרֶךְ

dérech [mask. &] fem. (a-segol.) tie "eteenpäin suuntaaminen"

דְּרַחִים

d^orachim mon.

פֶּרַח

pérach mask. (i-segol.) kukka

פְּרָחִים

p^orachim mon.

4. TERVEHDYKSIÄ

(8)

בָּרוּךְ הַבָּא!

Baruch haba! Tervetuloa! (yhdelle miehelle) "Tulija olkoon siunattu!"

בָּרוּכָה הַבָּאָה!

B^orucha haba'a! Tervetuloa! (yhdelle naiselle)

בְּרוּכִים הַבָּאִים!

B^eruchim haba'im! Tervetuloa! (monelle, joukossa vähintään yksi mies)

בְּרוּכוֹת הַבָּאוֹת!

B^eruchot habaot! Tervetuloa! (monelle naiselle)

בֹּקֵר טוֹב!

Bóker tov! Hyvää huomenta!

H9 בִּקְרֵי bakar (7/) erottaa yksityiskohdat: pi. tutkia, harkita, pitää huolta (verbi)

עֶרֶב טוֹב!

Érev tov! Hyvää iltaa!

H9 עֶרֶב arav (33x) sekoittaa: käydä vaihtokauppaa, taata; olla miellyttävä;
 kääntyä iltaan, hitp. lyödä vetoa; seurustella, sekoittua (verbi)
 > Eurooppa "illan maa"
 > Arabia "sekakansa" (2. Moos.)

לַיְלָה טוֹב!

Láila tov! Hyvää yötä!

5. MAAT, KIELET, KAUPUNGIT JA PARILLISET RUUMIINJÄSENET
 OVAT FEMINIINEJÄ

(9)

אֶרֶץ

érets fem. (tunnukseton) (a-segol.) maa

עִיר

ir fem. (tunnukseton) kaupunki

עָרִים

arim mon. (Sim lev!)

עַיִן

ain fem. (diftongisegol.) silmä, "veden silmä" eli lähde

עֵינַיִם

[ˈēnájim] einaim du. silmät "kaksi silmää"

יָד

jad fem. käsi

יָדַיִם

jadaim du. kädet "kaksi kättä"

פִּינְלַנְד

paik. fem. FN (lat.) Finland

הֵלְסִינְקִי

paik. fem. FN Helsinki

6. KAMATS O-VOKAALIN MERKKINÄ

Lyhyt o-vokaali kirjoitetaan painottomaan umpitavuun (suljettu tavu, konsonantiin päättyvä tavu) kamats-vokaalimerkillä. Lyhyenä o-vokaalina lausuttavan kamatsin nimi on "kamats katan", "pieni kamats".

Pitkänä a-vokaalina lausuttavan vokaalimerkin nimi on puolestaan "kamats gadol", "suuri kamats".

קָמֵץ קָטַן

kamats katan MH o-vokaalina lausuttava kamats "pieni kamats"

קָמֵץ גָּדוֹל

kamats gadol NH a-vokaalina lausuttava kamats "suuri kamats"

pitkä a (kamats gadol) tai lyhyt o (kamats katan)

O-katkovokaali kirjoitetaan chataf kamats -merkillä, jossa kamatsiin on yhdistetty shva.

chataf kamats MH o-katkovokaali "kamatsin sieppaus"

katkovokaali-o (chataf kamats)

Myös o-vokaalina lausuttavan kamatsin (kamats katan tai chataf kamats) edellä oleva kamats lausutaan o-vokaalina, ts. sekin on kamats katan.

(7)

- opettele punaisella merkityt sanat ulkoa

kol ha'arets koko maa

tso^horaim mask. du. keskipäivä, (varhainen) iltapäivä "kaksoiskirkkaus"

צְהַרַיִם טוֹבִים!

Tso^horaim tovim! Hyvää keskipäivää! Hyvää iltapäivää!

[פְּעֹלָה]

[po'olcha] BH sinun (mask.) tekosi

חֹכְמָה

chochma fem. viisaus, Viisaus

נְעֻמִי

No'omi henk. fem. Noomi {Naomi} "miellyttävä, ihana"

אֹהֵלִי-

oholei mask. mon. st. constr. (jonkun) teltat

7. SANAKOKEEN SANAT (20)

(10)

קָפָה

kafe mask. (ainesana, ei mon.) FW kahvi

בַּקְבוּק

bakbuk mask. (3x) pullo

קָיִץ

kaits mask. (diftongisegol.) (20x) kesä

מַקוֹם

makom mask. (maakool-nom.) (401x) paikka "ylösnosemus"

קוֹנָה

kone pa. partis./prees. yks. mask. ostava eli itselleen hankkiva mies

יִצְחָק

[Jitschak] {Itschak} henk. mask. (112x) Iisak "hän (mask.) nauraa"

יַעֲקֹב

Ja'akov henk. mask. Jaakob

- 1. hän pitää kiinni kantapäästä
- 2. hän seuraa kannoilla
- 3. hän kääntää kantapänsä toista vastaan eli pettää

דֶּרֶךְ

dérech [mask. &] fem. (a-segol.) tie "eteenpäin suuntaaminen"

פֶּרַח

pérach mask. (i-segol.) kukka

רוּחַ

ru^ach [mask. &] fem. Henki, henki, tuuli

(10)

דָּבָר

davar mask. [sana] asia "yhteen liitettävä" > suom. "tavara"

סֵפֶר

séfer mask. (i-segol.) kirja "se, mihin on lueteltu"

בָּרוּךְ הוּא הַבָּא!

Baruch haba! Tervetuloa! (yhdelta miehelle)
"Tulija olkoon siunattu ("polvilleen laitettu")!"

אַרְיֵה

arje

- 1. mask. (45x) leijona
- 2. henk. mask. (1x, 2Kun15_25) Arje

אַרְיֵה

ari

- 1. mask. (35x) leijona < אַרְיֵה arje
- 2. henk. mask. MH Ari

אַרְיֵהל

ariel

- 1. mask. Jumalan liesi, Jerusalemin temppelin polttouhrialttari
- 2. henk. mask. (2x) Ariel "Jumalan leijona", "Jumala on (Juudan) leijona"

בֹּקֶר

bóker mask. (å-segol.) aamu, huomen
"huolenpito; yksityiskohtien tarkka erottaminen"

בֹּקֶר טוֹב!

Bóker tov! Hyvää huomenta!

עֶרֶב

érev mask. (a-segol.) ilta "(valon ja pimeyden) sekoittuminen"

עֶרֶב טוֹב!

Érev tov! Hyvää iltaa!

אֶרֶץ

érets fem. (a-segol.) maa

סֵדֶר

séder mask. (i-segol.) (1x, Job10_22) järjestys, PBH/NH pääsiäisateria

eli "järjestyksessä etenevä"

עֵרָיִם

tso^horaim mask. du. keskipäivä, (varhainen) iltapäivä
"kaksoiskirkkaus", engl. **noon**